

Het Nationale Watersymposium:

Water voor later

Door Gisela Staal, Waterbedrijf Groningen – Foto's: Brenda van de Wal

Water lijkt vanzelfsprekend. Tot het schaars wordt. In Nederland groeit de druk op de beschikbaarheid van schoon water in rap tempo, onder invloed van klimaatverandering, toenemende vraag en strengere regelgeving. Tijdens het Nationale Watersymposium op 11 juni in Farmsum (Delfzijl) werd die urgentie voelbaar gemaakt. De boodschap van de dag was dan ook helder: circulair watergebruik is niet langer een interessante niche, maar een strategische noodzaak voor de toekomst.

A photograph of Robert Tieman, a man with glasses and a dark suit, speaking at a podium. He is gesturing with his right hand while holding a microphone. On the podium, there are two water bottles and some papers. The background is slightly blurred, showing an indoor event space.

Robert Tieman, voormalig minister van I&W en voormalig hoogheemraad bij Delfland, schetste in zijn keynote een eerlijk beeld van de uitdagingen waar Nederland voor staat.

Het watersymposium bracht vertegenwoordigers van overheid, industrie, kennisinstellingen en watersector samen rond één centrale vraag: hoe zorgen we ervoor dat Nederland ook in de toekomst over voldoende water beschikt? Water voor Later!

Daarnaast was er ruimte voor mijlpalen en perspectief: SKIW en North Water markeerden hun 20-jarig bestaan, en met de feestelijke opening van de Duurzame Watervoorziening Delfzijl (DWD) werd zichtbaar hoe de watertransitie al in de praktijk vorm krijgt.

Van niche naar noodzaak

Dagvoorzitter Lennart Silvis opende de dag met een inspirerende introductie, waarin direct de toon werd gezet. Tijdens de recente Global Water Summit in Madrid stond hetzelfde thema centraal: *'Reuse moves from niche to necessity'*. Waterhergebruik en circulair watergebruik worden wereldwijd steeds meer gezien als essentiële bouwstenen voor economische ontwikkeling en maatschappelijke veerkracht. Daarbij gaat het niet langer uitsluitend om technologie, maar steeds vaker om investeringen, samenwerking en nieuwe businessmodellen. Ook in Nederland neemt de urgentie toe. Watertekorten, strengere milieueisen en een groeiende vraag naar water dwingen organisaties om anders naar hun watergebruik te kijken. Tegelijkertijd ontstaan er nieuwe kansen om water slimmer te benutten, opnieuw in te zetten en gezamenlijk oplossingen te ontwikkelen.

Bij het Nationale Watersymposium was er niet alleen veel overeenstemming, maar ook een scherpe paneldiscussie.

Realisme én perspectief

Hoofdspreker van de dag was Robert Tieman, voormalig minister van I&W en voormalig hoogheemraad bij het Hoogheemraadschap van Delfland. In zijn keynote schetste hij een eerlijk beeld van de uitdagingen waar Nederland voor staat. Tieman benadrukte dat Nederland de komende jaren voor enorme investeringsopgaven staat op het gebied van waterkwaliteit, infrastructuur en klimaatadaptatie. Volgens hem vraagt dit om duidelijke keuzes, langetermijnvisie en bovenal om samenwerking tussen publieke en private partijen. Een belangrijk thema in zijn verhaal was de toenemende druk op de watervoorziening. Droogteperiodes volgen elkaar sneller op, terwijl tegelijk de vraag naar zoet water groeit. Volgens Tieman vraagt dit om een fundamenteel andere manier van denken over waterbeheer, waterbesparing en hergebruik. Daarbij wees hij op de kansen van innovatieve technologieën, circulaire systemen en een betere benutting van bestaande waterstromen.

Ook de Kaderrichtlijn Water, PFAS-problematiek en de financiering van noodzakelijke investeringen kwamen uitgebreid aan bod. Zijn boodschap was helder: de uitdagingen zijn complex, maar stilstand is geen optie. Nederland beschikt over de kennis, technologie en samenwerkingstraditie om stappen vooruit te zetten, mits overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen gezamenlijk optrekken.

Samenwerken aan concrete oplossingen

Een terugkerend thema tijdens het symposium was de kracht van samenwerking. Niet alleen kennis delen, maar ook gezamenlijk experimenteren, investeren en projecten realiseren. Als inspirerend voorbeeld werd gewezen op initiatieven als het Waterpoort-concept in Brabant, waar bedrijven, inwoners, overheden en kennisinstellingen gezamenlijk werken aan oplossingen voor regionale watervraagstukken. De oproep aan de aanwezigen was duidelijk: gebruik dit symposium niet alleen om kennis op te doen, maar ook om nieuwe verbindingen te leggen en concrete stappen te zetten. Juist die verbinding tussen beleid, praktijk en innovatie bleek gedurende de dag een rode draad.

Duurzame Watervoorziening Delfzijl

Een absoluut hoogtepunt van het symposium was de officiële opening van de Duurzame Watervoorziening Delfzijl

(DWD) van North Water. Met deze nieuwe voorziening laten North Water en haar partners zien hoe een alternatief voor schaarser wordend drinkwater op grote schaal kan worden gerealiseerd. Dit is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor de huidige plannen van bedrijven voor waterstof, groene chemie en recycling. Bovendien kent de voorziening mogelijkheden voor circulair watergebruik in de nabije toekomst, zoals gezuiverd afvalwater opnieuw beschikbaar maken voor industrieel gebruik. Daarmee wordt de druk op schaarse zoetwaterbronnen verminderd en ontstaat een duurzamer watersysteem voor de regio.

De opening vormde meer dan alleen een feestelijk moment. Het was een tastbaar bewijs dat innovatieve wateroplossingen niet langer toekomstmuziek zijn, maar vandaag al werkelijkheid worden. Waar tijdens de ochtend werd gesproken over ambities, uitdagingen en noodzakelijke veranderingen, liet de DWD-installatie zien hoe die ambities kunnen worden omgezet in concrete resultaten.

Voor de regio Delfzijl betekent dit een belangrijke stap richting een toekomstbestendige industrie én een robuustere watervoorziening. Tegelijkertijd fungeert het project als inspirerend voorbeeld voor andere regio's in Nederland. Tijdens de netwerkborrel kregen alle aanwezigen de mogelijkheid om mee te doen aan een rondleiding over de watervoorziening.

Een van de hoogtepunten van het symposium was de officiële opening van de Duurzame Watervoorziening Delfzijl (DWD) van North Water.

Gezamenlijk oplossingen ontwikkelen

Wat het Nationale Watersymposium vooral kenmerkte, was de combinatie van urgentie en optimisme. Niemand in de zaal leek nog te twijfelen aan de omvang van de wateropgave. Tegelijkertijd was er veel vertrouwen in de mogelijkheden om gezamenlijk oplossingen te ontwikkelen. Eén ding werd tijdens het symposium dan ook glashelder: circulair watergebruik groeit van niche naar strategische noodzaak. De uitdagingen zijn groot, maar de kansen minstens zo groot. De sleutel ligt in samenwerken, samen investeren en vooral samen aan de slag gaan. Met de opening van de Duurzame Watervoorziening Delfzijl werd zichtbaar hoe die toekomst eruit kan zien. Niet als verre ambitie, maar als een concrete stap die vandaag al wordt gezet

Tijdens de netwerkborrel kregen alle aanwezigen de mogelijkheid om mee te doen aan een rondleiding over de Duurzame Watervoorziening Delfzijl.

7 stellingen over de toekomst van water

De gedeelde urgentie leidde tijdens het Nationale Watersymposium niet alleen tot overeenstemming, maar ook tot scherpe discussies. Juist op de snijvlakken van beleid, praktijk en marktdenken blijken fundamentele keuzes nodig. Dit kwam nadrukkelijk naar voren in de paneldiscussie, waarin aan de hand van zeven stellingen werd ingezoomd op de belangrijkste dilemma's voor de toekomst van waterbeheer in Nederland:

1. Nederland is te streng voor zichzelf bij de implementatie van de Europese KRW

Roy Tummers, directeur Water, VEMW: "Het is niet per se de KRW die het meeste remt, maar de implementatie en hoe je dat beter organiseert. Ik zie dat het heel lang duurt voordat normen doorkomen en dat leidt tot vertragingen."

2. Waterbeschikbaarheid wordt dé bepalende factor voor de toekomstige vestiging en ontwikkeling van industrie in Nederland

Roy Tummers, directeur Water, VEMW: "Ik denk dat we daar wel in zitten. Voor mijn gevoel is het al een heel grote factor. Nieuwe industriële aanvragen moeten al worden afgewezen, omdat er gewoon niet genoeg (drink)water beschikbaar is."

3. Door de fors gestegen drinkwatertarieven en de aanstaande verhoging van de waterbelasting (BoL) zullen bedrijven veel minder drinkwater gebruiken

André van Toly, directeur-bestuurder bij Waterbedrijf Groningen: "Ik kan mij voorstellen dat dat impact kan hebben op hoeveel drinkwater we gebruiken. In de praktijk zie ik dat nog niet heel erg gebeuren."

4. Er is geen gelijk speelveld op de proceswatermarkt, omdat de historische privileges van drinkwaterbedrijven eerlijke concurrentie onmogelijk maken

Roland Wielinga, bestuurder WaterAlliance: "Nee, volgens mij zit het niet zo in het feit dat er privileges zijn. Dat is een uitdaging. Je moet zorgen dat er voldoende schoon water beschikbaar is voor alles wat we nodig hebben. Het is pas een probleem als het een probleem is, en dat is het dus nu."

5. Lozings- en onttrekkingsvergunningen moeten voor bepaalde tijd worden verstrekt, bijvoorbeeld eens per 30 jaar

Roy Tummers, directeur Water, VEMW: "Het periodiek bezien en wellicht herzien van vergunningen is prima.

Maar het werken met vaste looptijden in vergunningen is niet goed voor het vestigingsklimaat. De onzekerheid die dat met zich meebrengt voor bedrijven, is heel groot."

6. Laag op de verdringingsreeks staan is effectief, omdat de industrie wordt gestimuleerd om minder water te gebruiken

André van Toly, directeur-bestuurder Waterbedrijf Groningen: "Ik zou het niet als beleidsinstrument zien, maar veel meer als crisisinstrument. Op het moment dat de verdringingsreeks wordt ingeroepen, moet je als industrie ineens gaan schakelen."

7. Er is een maximum milieu-impact van zuiverings-technologie, waarna het verder zuiveren van afvalwater niet meer duurzaam is

Roland Wielinga, bestuurder WaterAlliance: "De vraag is dan: moet je verder zuiveren dan datgene waar je nu aan moet voldoen? En wat is dan de totale milieu-effectimpact van dat verder zuiveren? Tegelijkertijd betekent het ook dat je dichterbij oplossingen komt, zoals het sluiten van kringlopen. Als we ervoor zorgen dat er niks inkomt, dan hoeft je het er ook niet uit te halen."